

ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΤΕΠΑΜ ΣΤΗΝ ΝΙΚΟΠΟΛΗ 6-8 Οκτωβρίου 2017

Ξεκινώντας από Θεσσαλονίκη και Αθήνα το απόγευμα της Παρασκευής είχαμε όλοι αγωνία γιατί οι προβλέψεις για τον καιρό προμήνυαν μια γερή μπόρα για την άλλη μέρα. Από την στιγμή που φθάσαμε στην Πρέβεζα, οι συνάδελφοι από την Εφορεία Αρχαιοτήτων με συντονιστή τον κ. Ρήγινο έθεσαν κυριολεκτικά το Σαββατοκύριακό τους στην διάθεσή μας, και διάφορα εναλλακτικά σενάρια συζητήθηκαν για προσαρμογή του προγράμματος σε περίπτωση κακοκαιρίας.

Στην πρώτη διανυκτέρευση το κέφι δεν έλειψε και οι περισσότεροι καλοπεράσαμε στα ταβερνάκια γύρω από το ξενοδοχείο.

Πράγματι, το πρωί του Σαββάτου ήταν συννεφιασμένο και βροχερό. Έτσι ξεκινήσαμε με ξενάγηση στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Νικόπολης από τον αρχαιολόγο Γιώργο Ρήγινο. Είδαμε τον πρώτο κύκλο εκθεμάτων με την διαχρονική ιστορία της Νικόπολης, γεγονός που αποδείχθηκε πολύ χρήσιμο για την άμεση αναγνώριση των μνημείων επιτόπου. Εν τω μεταξύ ο καιρός καθάρισε αρκετά και συνεχίσαμε στον εντυπωσιακό αρχαιολογικό χώρο της Νικόπολης, όπου μετά τις εργασίες των τελευταίων ετών έχουν αποκαλυφθεί, επισκευασθεί και αναδειχθεί τα τείχη, η ρυμοτομία και τα δίκτυα της πόλης, τα δημόσια κτίρια (Θέατρο, Ωδείο, Λουτρά), οι Ναοί αλλά και συγκροτήματα μεγάλων οικιών. Μέσα σ' αυτόν τον κάμπο όπου κάποτε φαίνονταν διάσπαρτα λίγα μόνο ανασκαμμένα μνημεία, πολλά ερείπια και πολύ περισσότερες επιχώσεις, περπατώντας σήμερα ο επισκέπτης αποκτά μια ολοκληρωμένη εικόνα της πόλης και των μνημείων της τόσο στην Ρωμαϊκή, όσο και στην παλαιοχριστιανική της φάση. Σημαντικής έκτασης στερεώσεις, επισκευές και αποχρωματώσεις στο Ωδείο καθώς και η απομάκρυνση πολλών όγκων από καταρρεύσεις περιμετρικά του κτίσματος έκαναν πιο αναγνώσιμη την μορφή του, το κατέστησαν επισκέψιμο αλλά και ανέδειξαν τα στατικά προβλήματα ορισμένων περιοχών του που απαιτούν την συνέχιση των επεμβάσεων. Το Θέατρο, που βρίσκεται ακόμα στα πρώτα στάδια των εργασιών δίνει μια εικόνα των πολύ έντονων ετοιμορροπιών των ανωδομών του οι οποίες οφείλονται και σε σοβαρά προβλήματα εδάφους και μας έκανε να συνειδητοποιήσουμε το μέγεθος των αντίστοιχων προβλημάτων που έχουν ήδη αντιμετωπιστεί με τις επεμβάσεις στα υπόλοιπα μνημεία και τα τείχη της Νικόπολης.

Μετά από ένα καφεδάκι που ευγενικά προσφέρθηκαν να μας ετοιμάσουν στο μοναδικό καφενείο της περιοχής που παρέμεινε ανοιχτό για να μας εξυπηρετήσει μέσα στο ψιλόβροχο –μετά από ειδοποίηση των φυλάκων– συνεχίσαμε την εκδρομή προς το Μνημείο του Αυγούστου και το υδραγωγείο της Νικόπολης. Ο καιρός σταδιακά έγινε εξαιρετικός κι έτσι απολαύσαμε την ξενάγηση όσο και την θέα πάνω από το μνημείο του Αυγούστου, και στη συνέχεια στο υδραγωγείο, μέσα σε ένα θαυμάσιο φυσικό τοπίο. Η ωραία ημέρα τέλειωσε με το κοινό απογευματινό γεύμα στο εστιατόριο πάνω από την λίμνη του Ζηρού, όπου συναντηθήκαμε και με την προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πρέβεζας κ. Αγγέλλη.

Την Κυριακή, με εξαιρετικό καιρό, ολοκληρώσαμε την επίσκεψη στο Μουσείο, όπου είδαμε την εκθεσιακή ενότητα που είναι αφιερωμένη στις

διάφορες δραστηριότητες της ζωής των κατοίκων της Νικόπολης. Εκεί επίσης η αρχιτέκτων κ. Ιωάννα Στεριώτου, μέλος της ΕΤΕΠΑΜ μας έκανε μια επίκαιρη παρουσίαση για τις οχυρώσεις της Πρέβεζας.

Ακολούθησε η επίσκεψη στην αρχαία πόλη Κασσώπη πάνω στο βουνό, μια πόλη που πάγωσε στον χρόνο καθώς μετά την ίδρυσή της οι κάτοικοι αναγκάστηκαν να την εγκαταλείψουν με εντολή του Αυγούστου για να εποικίσουν την Νικόπολη. Ο χώρος προσφέρει υπέροχη θέα σε όλον τον Αμβρακικό, αλλά και δίνει μια πολύ καλή εικόνα της πολεοδομικής οργάνωσης, της τεχνολογίας κατασκευής των επίσημων κτιρίων, των κατοικιών και των τειχών μιας μεγάλης, καλοοργανωμένης και πλούσιας πόλης της Ελληνιστικής εποχής.

Αναχωρήσαμε ευχαριστημένοι, πλήρεις εμπειριών και εντυπωσιασμένοι.

Η αναλυτική ξενάγηση των συναδέλφων της ΕΦΑ Πρέβεζας Γιώργου Ρήγινου, Βαγγέλη Παυλίδη, Αθηνάς Κωσταντάκη, Αχιλλέα Τρανουλίδη, Παναγιώτη Κροκίδα, Ιουλίας Στάμου, Λίλας Κουτσοτόλη και του ιδιώτη μελετητή κ. Λεωνίδα Λεοντάρη, που έχουν μελετήσει και επιβλέπει εργασίες στα διάφορα μνημεία, η συνεχής παρουσία τους και η φροντίδα τους να μας εξυπηρετήσουν και να μας ενημερώσουν και μάλιστα σε μη εργάσιμες ημέρες, μας συγκίνησε και τους ευχαριστούμε όλους θερμά, όπως και την Προϊσταμένη της Εφορείας για την εξασφάλιση δωρεάν πρόσβασής μας σε όλους τους παραπάνω χώρους, ακόμα και αυτούς που ήταν κλειστοί.

Τόσο η ξενάγηση όσο και οι προσεγμένες πληροφοριακές πινακίδες των αρχαιολογικών χώρων, μας έδωσαν την εικόνα του έργου που έχει ήδη συντελεστεί αλλά και των αναγκών ολοκλήρωσης και συντήρησης που εξακολουθούν να υπάρχουν, και τους οποίους έχει επωμισθεί η Εφορεία.

Όμως, με ελάχιστο φυλακτικό προσωπικό και μειωμένες πιστώσεις, άμεσος είναι ο κίνδυνος να υποβαθμισθούν και σταδιακά να αναιρεθούν τα οφέλη από την ανάδειξη αυτών των χώρων και των μνημείων τους. Είναι ένα γενικότερο πρόβλημα που ταλανίζει αυτήν την εποχή την Αρχαιολογική Υπηρεσία, και μας αφορά όλους, θα αποτελέσει δε και ειδική θεματική ενότητα στο επόμενο συνέδριό μας.

Με αφορμή τις εργασίες στα μνημεία της Νικόπολης και της Κασσώπης ξανατέθηκε ένας σοβαρός προβληματισμός για τα στέγαστρα στους αρχαιολογικούς χώρους, την έκταση και τον τρόπο των συμπληρώσεων – ανακτίσεων, την αντιμετώπιση των ετοιμορροπιών σε μνημεία μεγάλης κλίμακας, την επαρκή σήμανση, και την διαχείριση του περιβάλλοντος γύρω από τα μνημεία.

Ευχόμαστε να υπάρξουν σχετικές ανακοινώσεις από τους συναδέλφους στο επόμενο συνέδριό μας το 2018.